

Συνέντευξη Άλκη Μπαλτά στο «Παράθυρο»

 Μερόπη Μωυσέως

Δημοσιεύθηκε 29.12.2011

Έπειτα από σειρά συνεργασιών με τη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου, ο Θεσσαλονικιός μουσικός Άλκης Μπαλτάς είναι ο νέος καλλιτεχνικός διευθυντής της.

Έχοντας ως δάσκαλο τον σημαντικό Κύπριο μουσουργό Σόλωνα Μιχαηλίδη, ο μαέστρος βρίσκεται σε γνώριμο χώρο, αναλαμβάνει όμως δύσκολο έργο.

Παρακάτω μιλά για τους στόχους και τους τρόπους υλοποίησής τους, αλλά και για το φλέγον -στη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου- θέμα της κυπριακής συμμετοχής στο ίδρυμα κλασικής μουσικής του τόπου.

Στόχος, το ευρύ κοινό

Ποιες είναι οι προθέσεις του Άλκη Μπαλτά για τη Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου; Μιλώντας στο «Π», ο μαέστρος σημειώνει:

«Κάθε νέος διευθυντής που έχει περάσει απ' εδώ περίπου τις ίδιες προθέσεις θα είχε με την έναρξη των εργασιών του, δηλαδή τι καλύτερο μπορεί να κάνει ώστε να προοδεύσει η ορχήστρα καλλιτεχνικά, να μεγαλώσει το κοινό που την παρακολουθεί και όσο γίνεται -αυτό είναι μια δική μου επιθυμία- να καταφέρουμε να διεισδύσουμε στον κοινωνικό ιστό. Με μια λέξη να φέρουμε τη μουσική που υπηρετούμε σε πιο πλατιά κοινωνικά στρώματα.

Αυτοί είναι σε γενικές γραμμές οι βασικοί στόχοι.

Τώρα, οι τρόποι για την επίτευξή τους είναι πάρα πολλοί, ξεκινώντας από τα ενδιαφέροντα προγράμματα, από καλές επιλογές καλλιτεχνών που συμμετέχουν, επιμένοντας και απαιτώντας έναν τρόπο επαγγελματικής λειτουργίας - κάτι που αυτή η ορχήστρα ευτυχώς έχει».

Σύμφωνα με τον ίδιο, κύριο μέλημά του είναι η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου να δίνει «ενδιαφέρουσες συναυλίες και να έχει ενδιαφέροντα εκπαιδευτικά προγράμματα».

Εμμέσως, δε, καθησυχάζει τις ανησυχίες των τελευταίων χρόνων για το ότι οι Κύπριοι μουσικοί μένουν εκτός Συμφωνικής: «Η Συμφωνική Ορχήστρα πρέπει να έχει -και να τονώσει- την κυπριακή δημιουργία και τους Κύπριους καλλιτέχνες», τονίζει.

Υπάρχουν, όμως, Κύπριοι συνθέτες που θα μπορούσαν να ενισχύσουν το ρεπερτόριο της Συμφωνικής Ορχήστρας;

«Ασφαλέστατα και υπάρχουνε», διαβεβαιώνει ο κ. Μπαλτάς. «Από παλαιότερους ξεκινώντας, από τον ίδιο το δάσκαλό μου, όταν ήμουν εγώ φοιτητής στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης, τον Σόλωνα Μιχαηλίδη (έναν σπουδαίο Κύπριο συνθέτη, μαέστρο, μουσικολόγο, αλλά κυρίως -αυτό που έχει μείνει στη μνήμη μου- έναν σπουδαίο άνθρωπο), μέχρι την πολύ νεότερη γενιά που δημιουργεί σήμερα. Πάντοτε βέβαια μέσα από κάποιες αξιολογικές επιλογές.

Η τόνωση της δημιουργίας αλλά και του καλλιτεχνικού δυναμικού του τόπου είναι σημαντική για μια ορχήστρα».

Συμφωνική συνεργία

Ο κ. Μπαλτάς παραλαμβάνει τη Συμφωνική σε μια περίοδο εσωτερικών αναταραχών στο ίδρυμα. Είχαν προηγηθεί καταγγελίες των μελών της ορχήστρας ότι ο προηγούμενος καλλιτεχνικός διευθυντής μετακαλούσε συμπατριώτες του καλλιτέχνες σε συνεργασίες, παραμερίζοντας απροκάλυπτα τους Κύπριους.

Οι συνεργασίες της ορχήστρας με άλλα συμφωνικά ιδρύματα και σολίστες υπήρξε πάντα μέρος της πρακτικής της. Προσανατολίζεται προς συγκεκριμένη κατεύθυνση σε σχέση με αυτές τις συνεργασίες ο κ. Μπαλτάς;

«Μονομερώς σίγουρα όχι», απαντά. «Αλλά, η ορχήστρα, παρακολουθώντας τα προγράμματα που έχει κάνει τα τελευταία χρόνια, βλέπω ότι είναι σε μια σωστή γραμμή: μετακαλεί ξένους όπως και Έλληνες και Κύπριους καλλιτέχνες. Το θέμα είναι τα ποσοστά. Δεν μπορείς να καλείς μουσικούς μόνο από το εξωτερικό. Πρέτ

κάνεις μετακλήσεις σημαντικών καλλιτεχνών και από τη διεθνή μουσική σκηνή, ναι, αλλά και από την ελληνική και, φυσικότατα, από την κυπριακή. Και όχι μόνο το ένα ή μόνο το άλλο. Όπως γίνεται σε όλες τις ορχήστρες του κόσμου. Υπάρχει η διεθνής πρακτική, η οποία είναι επιτυχημένη».

Όσο για τις πρακτικές του παρελθόντος, «βρίσκω πολύ άκομψο για έναν που αναλαμβάνει μια υπηρεσία να μπαίνει σε κριτική της προηγούμενης διεύθυνσης. Αν θέλει να το κάνει αυτό, θα πρέπει να κάνει ο ίδιος ένα έργο που ύστερα από δύο-τρία χρόνια θα μπορεί να αξιολογηθεί, μακάρι, θετικά.

Δεν θέλω να κάνω κάποιο σχόλιο σ' αυτό που λέτε πέρα από το να επιμείνω ότι, σ' ό,τι με αφορά, δεν μπορεί να κάνει κανείς μετακλήσεις μόνο από το εξωτερικό ή μόνο από το εσωτερικό. Πρέπει να βρει τη σωστή εκείνη αναλογία, η οποία θα έχει ενδιαφέρον για το μουσικόφιλο κοινό της Κύπρου. Αυτό είναι το βασικό.

Επιπλέον, αυτές οι επιλογές να μην γίνονται με προσωπικά κριτήρια, αλλά αξιολογικά.

Το κυπριακό κοινό

«Δύο πράγματα θα σας πω», σημειώνει ο κ. Μπαλτάς. «Πέρα από την Κύπρο, το κοινό της κλασικής μουσικής διεθνώς είναι συντριπτικά μικρότερο από το κοινό της διασκεδαστικής μουσικής (όπως θέλετε πείτε το). Εκείνο που πρέπει κανείς να πετύχει είναι να μην έχει μια θλιβερή μειοψηφία που ασχολείται και τους αρέσει η κλασική μουσική, κι αυτό, όχι για άλλον λόγο, αλλά γιατί η υψηλή μουσική τέχνη πρέπει να γίνει γνωστή στα ευρύτερα κοινωνικά στρώματα. Απ' εκεί και πέρα, ας κρίνουν μόνοι τους.

Εδώ στην Κύπρο γίνεται ένα πολύ αξιόλογο εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Εκεί κρύβεται η ελπίδα ότι μέσα από αυτά τα προγράμματα θα μυηθούν κάποια παιδιά σε μια μουσική που δεν προσφέρει μόνο διασκέδαση -η οποία διασκέδαση είναι επίσης απαραίτητη, δεν τη μειώνει κανείς- αλλά πέρα απ' αυτό χρειάζεται μια απόλαυση πνευματική, μεγαλύτερων απαιτήσεων.

Εκείνο που βλέπω εγώ από τη μικρή μου παραμονή στην Κύπρο είναι πως έχει δημιουργηθεί ένα κοινό στη Λευκωσία και στην Πάφο, στις άλλες πόλεις το βλέπω μικρότερο.

Εκείνο το οποίο με γεμίζει με απορία και στεναχώρια είναι πού βρίσκονται οι μαθητές της μουσικής. Και μάλιστα όταν το Ίδρυμα Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου από τα παιδιά κάτω των 18 ετών δεν παίρνει καν χρήματα και έχει ανοιχτές τις θύρες.

Είναι πάρα πολλά τα παιδιά που σπουδάζουν σε πάρα πολλά κυπριακά ωδεία. Αυτά τα παιδιά θα ήθελα και μέσα από την εφημερίδα σας να τα καλέσω προσωπικά

έρθουνε κοντά μας να ακούσουνε ωραίες εκτελέσεις ζωντανά.

Ο αγώνας, όχι μόνο εδώ στην Κύπρο, αλλά παντού, είναι οι συμφωνικοί φορείς μέσα από προγράμματα εκπαιδευτικά και άλλα να διευρύνουν το κοινό και να παίρνουν την υψηλή μουσική τέχνη σε όσο γίνεται πιο πολλούς ανθρώπους».

Ο Άλκης Μπαλτάς γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε μουσική στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης, βιολί και ανώτερα θεωρητικά (τάξη Σόλωνα Μιχαηλίδη).

Το 1974 πήρε το πτυχίο Νομικής του ΑΠΘ. Συνέχισε τις μουσικές του σπουδές στη Hochschule der Kunste του Βερολίνου, από όπου πήρε το δίπλωμα σύνθεσης και διεύθυνσης ορχήστρας.

Από το 1983 έως το 1992 ήταν καλλιτεχνικός διευθυντής της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και την περίοδο 1994-1997 είχε τη θέση του καλλιτεχνικού διευθυντή της Εθνικής Λυρικής Σκηνής. Τα έτη 1997-1999 ανέλαβε την καλλιτεχνική διεύθυνση των Μουσικών Συνόλων της ΕΡΤ.

Από το 2004 έως το 2008 είχε την καλλιτεχνική διεύθυνση της Συμφωνικής Ορχήστρας του Δήμου Κερκυραίων, το 2009 του Κρατικού Ωδείου Θεσσαλονίκης και το 2010 του φεστιβάλ «Βέροια Εύηχη Πόλη». Τον Μάιο του ίδιου χρόνου, η «Παλαιά Φιλαρμονική Εταιρεία Κέρκυρας» του ανέθεσε την καλλιτεχνική διεύθυνση της Συμφωνικής της Ορχήστρας.

Από το καλοκαίρι του 2011 του ανατέθηκε η καλλιτεχνική διεύθυνση της Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου. Έχει επίσης την καλλιτεχνική διεύθυνση του Φεστιβάλ Πάτμου «Η Θεία Αποκάλυψη της Μουσικής» από το 2001 μέχρι σήμερα και είναι διευθυντής του «Ελληνικού Ωδείου» στην Αθήνα και του Ωδείου «Μουσικό Κολέγιο» στη Θεσσαλονίκη. Παράλληλα, διδάσκει στη σχολή Μουσικολογίας του τμήματος Καλών Τεχνών του ΑΠΘ.

Ο Άλκης Μπαλτάς είναι μέλος της Ένωσης Ελλήνων Μουσουργών. Πολλά έργα του έχουν επανειλημμένα εκτελεστεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, με συνθέσεις του να έχουν διακριθεί σε διεθνείς διαγωνισμούς.

Πρόσφατα κυκλοφόρησε διπλό CD με έργα του από την εταιρεία «Ίρις».

Ως μαέστρος έχει διευθύνει όλες τις ελληνικές ορχήστρες και έχει δώσει συναυλίες σε χώρες του εξωτερικού.